

GYERMEKI TULAJDONSÁG.

Jézus többször beszélt a gyermek nagy értékéről, mint akkor amikor azt mondta, hogy "aki egy kis gyermeket magához fogad, azzal őt fogadja magához" és "aki egy kis gyermeknek botlást okoz, jobb volna, ha malomkövet kötne a nyakába és a tenger kelles közepébe vetné". /Mt. 18, 5, 6/ A hozzá közeledő kis gyermekeket a tanítványok ellenkezése ellenére magához fogadta, megáldotta őket és azt mondta, hogy ők a mennyek királysága. /Mt. 19, 13, 14/ Azt mondta ugyan, hogy "ilyenek", de ezzel őket nyilván ki nem zárta, hanem első helyen foglalta be Isten Országába. Megfigyelte játékukat és fontos tanulságot vont le belőle. /Luk. 7, 32 skk./ Nyilvánvaló, hogy nem azért becsülte oly sokra a kis gyermekeket, mert egyszer felnőtt ember válik belőlük, hanem mert a kis gyermekben oly tulajdonságokat figyelt meg, amelyek a gyermeket a felnőtt ember példaképévé teszi, és a kérdés érdekel most bennünket. Erre a kérdésre sok hamis feleletet adtak már a biblia magyarázók.

A legfelületesebb válasz az, hogy a kis gyermek ártatlan s ezzel az ártatlansággal mutat példát a felnőtteknek. Aki a kis gyermeket ismeri, tudja, hogy mily hamar érkezik fel benne a bűn; már korán mutatkozik a mérgeesség, makacosság, sőt szeszélyesség, hiúság, szerepelni vágyás, aztán a hazugság. Nem! A gyermek nem ártatlan! Jézus sohasem állt fel arra, hogy ártatlannak legyünk; sőt a bűnöket úgy fogadta magához, ahogy voltak, bűnösen. A magát ártatlannak tartó Simon farizeusnak azt mondta, hogy a megvetett bűnös asszony jobban szereti őt, és nyilván az az asszony közelebb is jutott Jézushoz. A templomban imádkozó s ártatlanságát hangoztató farizeusról azt mondta, hogy megigazulatlanul ment alá; a vénszedőt ellenben megigazultnak mondta, hogy ~~megigazultnak~~ az ártatlanság, vagy helyesebben mondva büntelenség /Schuldlosigkeit/ nem olyan tulajdonság, amit el kell tanulnunk, meg kell szerznünk, hanem olyan, amelyet el kell fogadnunk, amelybe, mint elkészített tulajdonunkba bele kell léphünk; mert a büntelenséget nem azzal szerezzük, hogy olyanokká leszünk, mint a gyermekek, hanem azáltal, hogy olyanoknak tüntetjük fel magunkat, amilyenek vagyunk: bűnösöknek; ezt nem titkoljuk el, hanem bevalljuk és a vér el-fedező, megváltó hatalmában hiszünk. Nem az ártatlanságban kell a gyermeket utánoznunk; annál kevésbbé, mert a gyermek nem tartja magát ártatlannak, hanem sokkal erősebb büntudata van, mint a felnőttek; sokkal hamarabb kér bocsánatot, mint a felnőtt s ha egy gyermek ártatlanságát hangoztatja, akkor rafinált s ezt a tulajdonságot a felnőttektől tanulta el, vagy éppen a felnőttek nevelték bele. A magát ártatlannak feltüntető, hazug felnőttet szoktuk ezzel a kétes dicséret jelzővel el-létni: "kis ártatlan". Ha egy gyermek juttassa az ártatlant, az a felnőttek egyik leggonoszabb képmutatását tanulta el; korán lett felnőtt.

Már tényleg meglevő gyermeki tulajdonság a hajlékonyság, nevelhetőség s némelyek ezt tűzik ki a felnőtt elé elérendő célul. Tényleg sokszor jó, ha valaki nevelhető; azonban ez a tulajdonság kétélű; mert a hajlékonyság ember a rossznak is nevelhető s erre a Biblia nem mondja, hogy elsajátítandó tulajdonság. Ebben a tekintetben a Biblia más példányképet tűz ki elé; azt mondja: legyünk férfiakká, erősökké /I. Ko. 16, 13/ /Ef. 4, 14/. Itélni tudni, hogy mit kövessünk, mit ne; megállni a jóban erősen; nem gyermeki tulajdonság, hanem a felnőtt embernek az élet harcáiban megszerzett tulajdonsága; és ebben a gyermeknek kell követnie a felnőttet, nem a felnőttnek a gyermeket, kinél az ingadozás természetes s abból ki kell nőnie. Ha egy felnőtt ingadozó lesz, mint a gyermek, ha akármire ránevelhető, az nem válik a felnőtt dicséretére. Ebben a tekintetben a Biblia intése ez: Ne legyetek gyermekek!

De éppen ez a gondolat visszát bennünket egy másik fogalomhoz, amely megmagyarázza, mily tekintetben gondolja Jézus, hogy a gyermekekhez hasonlóká kell lennünk. Ott ugyanis, ahol az efézusi levél azt mondja: Ne legyetek gyermekek, nem a gyermek szó áll, /paidion/, hanem egy másik szó: népioi, ami kiskorút jelent. /Ef.4,14/

Hogy paidion népiossal egy jelentésű, az I.Kor. 14,20-ból is világos, hol a két szó párhuzamosan egy jelentéssel fordul elő: "Testvéreim, ne törekvésben legyetek gyermekek, hanem gonoszságban kiskorosodjatok: a törekvésben pedig tökéletesek legyetek". A törekvés megállapodott, szilárd legyen a keresztyénnél, férőhöz illő s ebben a gyermekeskedés olyan, mint a hazug lelki emberen a csufszó: kis ártatlan. Törekvés alatt a bibliai lélektanban nem annyit értünk csak, amennyit ez a szó a közönséges nyelvhasználatban kifejez: hanem a lelkiéletet értjük, melyhez hozzá tartozik a tudás és a jellem is. Lelkiéletben a keresztyén ember ne legyen kiskorú. A népiós-sal Zsid.5,13-ban is a teleios áll szemben, mit tökéletessel, befejezettel, teljessel fordíthatunk. Viszont a népiós-al a Hébererekhez írott levélben nőthroi párhuzamos: /5,11;6,12/, ami szellemi lomhaságot, szellemi restséget fejez ki. Ennek az utóbbi szónak a használata arra mutat, hogy a kiskorúság helytelen megőrzése az előrehaladásra való restség következménye; a tanulni nem akarás. A lomha keresztyén tejnek italánál marad; nem halad előre az ismeretben, a néhezem értendő dolgokra a kemény eledelre szellemi gyakorra alkalmatlan, megénészteti nem tudja. Az olyan keresztyén, aki mindig gyermek, kiskorú marad és nem növekszik, abban a veszedelmében van, hogy tévtanítók zsákmányává válik és az igazságot elveszti; ezzel együtt pedig az igazságosságot sem nyeri el, hanem Isten ítélete alá esik. A kiskorúságban megmaradó keresztyén tehát a Krisztus vére árán szerzett ártatlanságát, büntelenségét is elveszti: vagyis újabb meg nem bocsátott vétkekkel terheli meg lelkét. Veszedelmes dolog tehát gyermeknek maradni abban, amiben felnőtteké, férőakká kell lennünk. /Zsid.5,13 és I.Kor.14,20/ tehát összefüggnek: aki a törekvésben, vagy lelkiéletben kiskorú, az az igazságosság beszédében is hiányos /apiros: tapasztalatlan, járatlan./ Tapasztalatok szerzésével el kell hagynunk a kiskorúságot tapasztalt keresztyénekké kell lennünk, különben visszaesünk és Istent magát is elveszithetjük. Ez a szellemi restség egy értelmű és jelentőségű a talentum elárással.

A kiskorú nem a tudatlannal, hanem a tapasztalatlannal jelent egyet. A természetes tapasztalatlanság nem bűn, nem is akadály az előrehaladásban, a kegyelem elfogadásában; sokszor egyenesen előnyt jelent. Mikor Jézus hálát ad, hogy bizonyos ismereteket elrejtett a bölcsök és értelmesekek előtt, és a kisdedeknek, kiskorúaknak jelentett meg, akkor nem azokra gondol, kik restségből még a tejnek italát eszik a keresztyén tudományban; hanem azokra, akik a világ bölcsességéből és tudományából kimaradtak /Mt.11,25/ s ugyanazokra gondol a zsoltáros is, mikor azt mondja /8,3/ hogy a kiskorúak és összevontok szájából állította helyre Magának a dicsőretet, miá Jézus a főpapokkal és írástudókkal szemben idéz /Mt.21,16/ Könyvben megérti az isteni bölcsességet az, akinek lelkét még nem fiocaltotta ki, még nem csavarta fonákra a világ bölcsessége és tudása; mint ahogy az Isten dolgaiban egészen járatlan vámszedőkről és paráznákról is azt mondja, hogy a főpapokat és véneket meg fogják előzni a nemzetek királyainakban /Mt.21,31/ "Ésa, 20 az Isten dolgaiban járatos, kitanított zsidó embert nevesi "kiskorúak tanítójának" s kiskorúak alatt a nemzetek tagjait, a pogányokat érti, kiknek nem volt alkalmuk tanulni; tudatlanságukról tehát nem tehetnek. Gal.4,1-3 is a pogányokat nevesi kiskorúaknak, amíg Krisztust meg nem ismerik: addig felelőtlenek; de Krisztus megönmérese után, a kiskorúság már keddsre méltó hiányosság, mint az I.Kor.3,1-ből Ef.4,14,ből és Zsid.5,13-ből látszik. I.Kor.13,11 a halál előtti korlátozott tudást

a halál utáni közvetlen látással szerzett tudással szemben kiskorúságnak mondja. Ebben az értelenben a keresztyén e földi életében végig kiskoru, mert a dolgokat csak részből ismeri. Ez is olyan kiskorúság, amelyről a kiskoru nem tehet. Tehát nem felelős érte és nem is válik akadályá az előrehaladásban. Ha ez a kiskorúság elmúlik és a keresztyén új tehetségekkel úgy fog látni, mint ahogy a mennyei lények látják őt, tudása magasabbra fogja őt emelni úgy, hogy egy magasabb élet részesevé változik. A hernyóból pillangó lesz és repülni fog ott, ahol korábban csak mászott. Krisztus nem erre a kiskorúságra érti: Ha olyanok nem lesztek, mint a gyermekek, nem mehetnek be a mennyek királyságába!

Ellenben e világ tudása, melyet felvilágosodásnak is szoktak nevezni, akadály a annak, hogy Istent megismerjük, mert e világ tudása istentelenségben alapszik. "E világ tudása" alatt azonban nem a természettudományokat, a természet-törvények ismeretét kell érteni, nem is a történeti tények ismeretét, vagy más tárgyi ismereteket, melyek Isten teremtésének oszlopát tanítanak, és semmiképpen nem lehetnek akadályai annak, hogy Istenhez közelebb jussunk; inkább nagymértékben elősegítik azt. A legkiválóbb tudósok és felfedezők között sok alázatos, Istent imádó keresztyén volt, és van ma is; tudományuk soha nem akadályozta őket Isten megismerésében. Azok a következtetések, melyeket a tudományok tárgyi eredményeiből az istentelenségnek levonnak, képezik az igazi Isten-ismeret akadályait és ezekre a következtetésekre nem a tudományok tanították az embereket, hanem saját gőgjük és Isten ellenségének a Sátánnak gőgje, ki a maga indulatát követőivel közli. A gőg, hogy az ember a maga tudása által a természet fölé emelkedik, akadályozza az isteni bölcsesség befogadását. A tudás maga nem akadály, mert emellett az ember maradhat kicsiny, Istenben bizó, Istenre szoruló, Istent kereső. Lehet valaki Newton, vagy Pasteur és emellett Istenre szoruló, Istenben bizó gyermek a hitben. Mert nem igaz, hogy a tudás a természet urává teszi! Mutatják ezt a váratlan, ki nem számított csapások, melyek az istentelen, elbizakodott embereket érik és minden tudásuk mellett is sokszor neveltségeké teszi őket. A gyermek tudja, hogy tehetetlen, hogy a felnőttré rászorul; ez a gyermeki kicsinység-érzet, magasabbra, erősebbre szorulás az a lelki alkat, melyet a gyerekektől el kell tanulnunk és amely a gyerekek közelebb tartja Istenhez, mint ahogy a felnőtt áll Istennel szemben. A vámszedő és a parázna kísértésben vannak bűnösségükkel és azzal, hogy csak Isten irgalmából igazulhatnak meg. Az irástudókat és a papokat elbizakodottá teszi, hogy sok mindent tudnak Istenről és hogy Isten dolgaiban járatosak, az istentiszteletet ők végzik; e miatt aztán igen nehéz nekik szorjas, tehetetlen gyerekként Istenhez folyamodni és egyedül Isten irgalmából várni életüket. Papnak sokkal nehezebb megtérni, mint egy vámszedőnek, vagy parázna asszonynak; papnak sokkal nehezebb hinni, mint a földművesnek; sokat tud és bizonyos képességekkel rendelkező felnőttnak sokkal nehezebb Istenre támaszkodni, mint egy gyermeknek. Ezért tett Jézus vallást arról, hogy bölcsék és értelmesek elől, azaz magukban, tudásukban bizó emberektől Isten elrejtette az igazi, az üdvösségre vivő ismeretét; ellenben a kiskorúaknak megjelentette. Mikor tehát Jézus azt mondta: "Ilyeneké az Isten királysága!" az Istenre szorulókat, a magukban nem bizókat, a gyengén és tudatlanságukat ismerőket értette alatta. Az elbizakodottak Istentől semmit sem kapnak, ellenben a kicsinyeknek, a maguk kicsinységét ismerőknek Isten megadja, amire rászorulnak, amiért gyermeki bizalommal imádkoznak, azaz a maguk tehetetlenségét ismerő és azért Istenhez forduló alázatossággal Istennel szemben kicsiny gyerekeknek érzik magukat. A gyermeki lelkiület tehát, a magunk kicsinységének nehezség elméleti ismerése, vagy szíjjal való hangztatása, hanem ennek a kicsinységnek megfelelő állásfoglalás, lelki alkat, mely az ismételt állásfoglalások következményeképpen a lélek állandó viselkedésévé válik, jellemévé vál-

tosott. A gyermeki lelkületet tehát azszal lehet megszerezni, hogy a gyermek állásába helyeskedünk. Mt. 18, 3 ezt mondja "Ha meg nem fordultok és olyanok nem lesztek, mint a kis gyermekek, nem mehettek be a mennyek királyságába". Annak az elbizakodottságnak, amely a világot jellemzi: a tudomány, képességek, földi állás stb. adta elbizakodottságnak hátát kell fordítani; a világnak tudományával, képességeivel való dicsekedést hetvenkedést meg kell vetni és alázatosan Istenhez fordulni segítségért és oltalomért. Ez a bizó-Istenhez fordulás a gyermeki lelkület. Ehhez a következő 4 vers szerint magunk megalázása szükséges: a büszke, mindenre képes ember kis gyermek lesz, aki Istenére szorul. Ebből következik, hogy aki a Bibliához úgy nyul hozzá, mint mindent, vagy sokat tudó bölcs és énezi a Bibliát, semmit sem fog kapni belőle, csak külsejét, felületét ismeri meg ennek a csodálatos könyvnek. Aki Isten gyermekének közösségéhez úgy közeledik, mint előkelő pap, aki leereszkedik a laikusokhoz, kívül marad a közösségen és nem érti meg az egyház titkát. Csak aki alázatosan fogadja Isten királyságát, mint tudatlan, tehetetlen, érdemtelen, rangtalan, kicsiny gyermek; csak az jut be az Isten királyságába. Tapasztalat bizonyítja, hogy a nagy tudós, az előkelő pap a püspök is lehet gyermek, ha magát megalázza; ha kicsiny gyermekként közeledik az istenihez.

Még egy igen fontos vonása van a gyermeki lelkületnek, melyről azonban külön előadást kell írni: az egyszerűség, vagy együgyűség, görögül haplotés. A felnőtt megtanulta az életben, hogy sokféleképpen kell lennie a érdekből mindenféle emberhez, társasághoz, alkalomhoz, helyzethez alkalmazkodnia, alakoskodnia, sokféleiséget mutatnia. Vannak alázatosan beszélő keresztyének, akik belül igen meg vannak elégedve magukkal, közösségükkel munkájukkal; de azért csöppög szájukból a kenetes alázatosság. A gyermeki lelkületnek nem eltanult modornak, nem alázatos szölamoknak kell lennie, hanem könnyed, friss, igaz, őszinte egymekiségnek, mely egész meggyőződéssel tudja magát kicsinynek és örül annak, hogy kicsiny lehet emellett a nagy, hatalmas Isten mellett, ki neki Atyja. Csak az ilyen gyermeki lelkület igazi: a felvett modor pedig olyan, mint banyán a festék. Sok tettettett egymekiség van a világban, mely Isten szemében az utálat tárgya.